

**APLIKOVANÁ VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE
PSY260**

**BAKALÁŘSKÉ STUDIUM
PREZENČNÍ FORMA**

Fakulta sociálních studií MU
2016

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Kurz navazuje na výuku vývojové psychologie I a II. Cílem je poukázat na širší aplikačních možností vývojové psychologie se zaměřením na prohloubení poznatků v oblasti výzkumu, jejich implementace do praxe, možnosti prevence a intervence u dětí, dospívajících a dospělých v různých kontextech (např. škola, rodina, profese).

Cílem kurzu je:

- seznámit studenty s různými oblastmi aplikace vývojové psychologie v celoživotní perspektivě;
- naučit studenty aplikovat poznatky vývojové psychologie a interpretovat v jejich kontextu různé fenomény normativního vývoje;
- zvýšit citlivost studentů vůči vývojově-psychologickým aspektům mentálních procesů a chování v celoživotní perspektivě;
- připravit studenty dílčím způsobem na základy psychodiagnostického procesu, který vyžaduje vývojově-psychologické hledisko

Předpokládáme:

- dobrou znalost práce s elektronickými databázemi odborných periodik
- jistotu a bezpečnou orientaci ve vývojově-psychologických teoriích

Přednášející a garant:

doc. Mgr. Lenka Lacinová, Ph.D.

e-mail: lacinova@fss.muni.cz

tel. 549495188; kancelář č. 244, IVDMR a katedra psychologie FSS MU

konzultace: po předchozí domluvě e-mailem

Přednášející:

Prof. PhDr. Petr Macek, CSc.

e-mail: macek@fss.muni.cz

Mgr. Zuzana Masopustová, Ph.D.

e-mail: 52209@mail.muni.cz

konzultace: po předchozí domluvě e-mailem

Vedení seminářů:

Mgr. Veronika Hanáčková

e-mail: 361844@mail.muni.cz

Mgr. Eliška Horská

e-mail: 309855@mail.muni.cz

Mgr. Kristina Kicková

e-mail: 416519@mail.muni.cz

Mgr. Iva Korábová

e-mail: ivkaza@gmail.com

Mgr. Martina Kotková

e-mail: 219822@mail.muni.cz

Mgr. Kristina Kotrčová

e-mail: 420073@mail.muni.cz

Mgr. Lenka Pivodová

e-mail: lenka.sevcikova@mail.muni.cz

Mgr. Tatiana Sedláková

e-mail: 397348@mail.muni.cz

Mgr. Barbora Syptáková

Obsahové a časové rozvržení kurzu:**Přednášky:** liché úterý 8:00-9:30hod. v posluchárně P21, první přednáška 1. 3. 2016**Semináře:** sudé úterý SA (v IS S1) 8:00-9:30 v učebně U23, první seminář 8. 3. 2016

SB (v IS S2) 9:45-11:15 v učebně U23, první seminář 8. 3. 2016

Datum	P-přednáška S-seminář	Vyučující	Téma:
1. 3.	P1	Macek	Úvod do aplikované vývojové psychologie
8. 3.	S1A,B	Masopustová	Kojenecké období – adaptace matky na narození dítěte, kojenecký pláč
15. 3.	P2	Masopustová	Motorika a sebeobsluha
22. 3.	S2A,B		Batolecí období: <i>bude upřesněno</i>
29. 3.	P3	Lacinová	Emoce
5. 4.	S3A,B	Kotková	Předškolní a školní období: neklid v dětství, dospívání a dospělosti (ADHD)
12. 4.	P4	Masopustová	Řeč
19. 4.	S4A,B	tým doktorandek	Adolescence: Prezentace skupinového úkolu
26. 4.	P5	Lacinová	Vztahy
3. 5.	S5A	Syptáková	Dospělost: Partnerské konflikty, rozvod
10. 5.	P6	Lacinová	Kognice
17. 5.	S6A,B	Sedláková	Stáří: ageizmus (zdroje, projevy, úrovně), autoageizmus, dlouhověkost a identita lidí v čtvrtém věku, proměny prarodičovské role, mezigenerační poradenství
10. 3. 2016			Ukončení udělování výjimek, uznávání předmětu, domluvy individuálního studijního plánu
22. 5. 2016			Odevzdání přípravy ke zkoušce

P1: Úvod do aplikované vývojové psychologie - koncept celoživotního utváření (*life-span development*) jako teoretické východisko pro aplikaci vývojově psychologických poznatků; průniky vývojové psychologie s dalšími psychologickými disciplínami (např. psychologie osobnosti, sociální psychologie); aplikace poznatků jiných vědních oborů (např. sociologie, kulturní antropologie, lékařských věd) ve vývojové psychologii; uplatnění vývojové psychologie v komplexnějších teoretických modelech (např. tzv. pozitivního či zdravého vývoje) a v praktických aplikacích psychologie (např. tzv. růstové skupiny).

S1: Kojenecké období: adaptace matky na narození dítěte, kojenecký pláč

P2: Motorika a sebeobsluha - základní principy péče (jako pokládání na břicho, nenučení k sedání, chodítka, skákadla) Vojtova a Bobathova metoda; sportovní aktivity u dětí – kdy začít, na co dávat pozor; motorika a souvislost s kognicí, rizika posuzování kognitivního vývoje u tělesně a smyslově postižených, úrazy a dopad na vývoj; pohyb a omezení v pohybu, dopad na vývoj nebo na běžné fungování; extrémní sporty – jaké typy lidí si je vybírají, jaký to má dopad, souvislost

společenského postavení a pohybu atd.; sebeobsluha – nácvik na nočník, hygienické návyky a jejich souvislosti; sebeobsluha a pohyb ve stáří.

S2: Batolecí období: bude doplněno

P3: Emoce – výchova, zacházení s negativními emocemi a agresivitou; pozitivní psychologie; esoterické omyly (že lze žít pouze v lásce a bez negativních emocí); dopad vývojových poruch na prožívání; emoce po porodu; emoce a hormony; rozdíl mezi prožíváním a projevy emocí – vliv temperamentu, osobnosti; regulace emocí – hyperaktivita, iritabilita atd.

S3: Předškolní a školní období: neklid v dětství, dospívání a dospělosti (ADHD)

P4: Řeč – opožděný vývoj řeči a možnosti jeho nápravy, souvislosti s deprivací a poruchami vývoje; souvislosti s nonverbální komunikací; řeč a sociální prostředí, sociální postavení; bilingvismus, falešný bilingvismus; čtenářská gramotnost.

S4: Adolescence: prezentace týmových úkolů

P5: Vztahy – vztah mezi rodiči a dětmi, výchova (i včetně omylů), parentifikace, rodičovské konflikty, rozvody, šikana – dopady na běžný život; rizika navazování vztahu rodič – dítě; sourozenecké vztahy; zdroje nereálných představ o vztazích (citová vazba, média, vzory nebo jejich absence, společnost celkově – co se ukazuje navenek); transgenerační přenos traumatu

S5: Dospělost: konflikty v partnerství, rozvod

P6: Kognice – problematika mentální retardace, souvislost se sociálním prostředím, normy, rozvoj kognitivních schopností, rizikové faktory; jak zacházet s opožděním mentálních dovedností v důsledku deprivace, nemoci, úrazu, postižení; transgenerační přenos; sociální determinace; nadání; problémy v kognici po úrazech, nemoci, možnosti jejich nápravy; kognitivní tréninky; metakognice v dospělosti a dopad na vztahy, sociální postavení.

S6: Stáří: ageizmus (zdroje, projevy, úrovně), autoageizmus, dlouhověkost a identita lidí v čtvrtém věku, proměny prarodičovské role, mezigenerační poradenství

Požadavky na ukončení kurzu

Ukončení kurzu:

Zápočet:

- účast na semináři (povolená absence max. 1 seminář), předpokládá se aktivní zapojení studentů
- skupinový úkol a jeho prezentace na semináři S4 (zadání bude upřesněno)

Zkouška:

- ústní zkouška (viz pokyny dále).

Každé z výše uvedených témat (P1 – P6; S1 – S6) individuálně zpracujete na základě poznatků z vývojové psychologie a minimálně 2 empirických/metaanalytických studií z oblasti aplikované vývojové psychologie. Předpokládá se, že se v každém tématu zaměříte na

specifické užší podtéma dle vlastních preferencí a odborného směřování (např. Téma: Emoce; individuální příprava: studie zaměřující se na dopad vývojových poruch na prožívání). Seznam literatury vložíte do odevzdávací složky PSY260 do složky *Příprava ke zkoušce* do konce semestru, tj. do 22. 5. 2016. Seznam vypracujte do formuláře, který naleznete ve složce Organizační pokyny. Šíře témat a počet studentů v předmětu vylučuje nenáhodné shody v připravených seznamech vybraných podtémat a literatury ☺.

Při ústní zkoušce se bude hodnotit nejen kvalita přípravy, ale i schopnost diskuse nad daným tématem.

Literatura:

V IS budou v průběhu semestru postupně zveřejňovány seznamy povinné literatury k jednotlivým tématům. Do studijních materiálů kurzu PSY260 v IS budou v průběhu semestru vkládány i články, prezentace z výuky či další materiály, které vyučující dané přednášky či daného semináře považuje za základní zdroje k pochopení vyučovaného tématu.

Periodika:

Journal of Applied Developmental Psychology, ale i další časopisy z vývojové psychologie

Lerner, R. M., Fisher, C. B. (2000). Toward a Science for and of the People: Promoting Civil Society through the Application of Developmental Science. *Child Development*, 71, 11-20.

Millová, K. (2009). Analýza některých současných teorií celoživotního vývoje. *E-psychologie*, 3, 45 – 54.

Durkin, K (1995). *Developmental social psychology*. Cambridge, MA: Blackwell Publishers. (str. 2 – 9).

Nicole Zarrett, N., Lerner, R. M. (2008). *Ways to promote the positive development of children and youth*. Child Trends: Washington, DC.

www.childtrends.org